

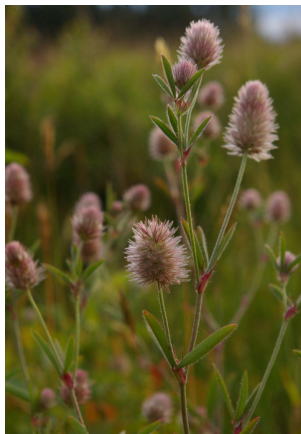
XXXVI KLOOSTRITURNIIR PIRITAL, 15.08.2008

1. Juba Pärsias Ahhemeniidide ajal tavatsesid huvitatud isikud ja etnilised grupid, kes soovisid, et nende käsi ikka hästi käiks, teha monarhile uue aasta alguses mõjusaid kingitusi. Kui selle väärtus oli üle 10,0 tuh. derriki (kuldmündi), tehti eraldi ametis notari sissekanne, mis meie turumajandussüsteemis tähistab ühe institutsiooni 4,0 tuh. aastase ajaloo algust. Mis asjaajamise algusega tegu?
2. Šveitsi EXPO-1 2002.a. ehitati peapaviljon New Yorki arhitektide Dilleri ja Sofidio kavandite järgi Verdanis Neuchâтели järve äärde. Paviljoni kõige kindlam element oli põrand. Projekti tehniline teostamine oli asjatundjate arvates väga küsitav, kuid avamise järel kirjutasid ajalehed – “ milline hullumeelne, ekstsentriline asi”, “ kui meeldivalt mõttetu”. Millest olid selle paviljoni seinad ja lagi? (Ja nii seda maja kutsutigi.)
3. Selle 1883.a. sündinud, talupojaperest mõisavalitsejaks saanud joosep-tootsiliku mehe rahvus pole eriti kindel. Kindlamalt on teda ta naised – prantslanna, sakslanna, viimasena poolatar. I ms järgsetes ajaloo mullistustes jõudis teenida nii punaste, valgete kui ka poolakate poolel, ka Eesti pinnal. Eestlastega oli tal läbisaamine väga hea. Teatud ajal nimetas end Valgevene valitsejaks. II ms kaitses Poola ohvitserina Varssavit ja hiljem jätkas tavapärasest kodanlaseelu. 10.05.1940 sattus jalutuskäiku tehes kokku agara saksa patrulliga, kes tahtis teda läbi otsida. Vanahärra virutas neile jalutuskepiga, mille peale tõrkuja kohapeal maha lasti. Kellest jutt?
4. On üldiselt omaks võetud, et suure linna Moskva nimi pärineb samanimeliselt jõelt. Jõe nimi tuli ühe versiooni järgi Vene sulatuskatlasse kadunud merjalastelt nende kodujõe ääres rohkelt kasvanud maitse-ja toidutaimede nimest. Mis soome-ugrilaste taim võiks Moskva vapil loheahistajast Püha Jüri asemel olla?
5. Täna, 15.08.2008 peaks Tartus olema rokk-ooperi RUJA esietendus. 1980. aastate keskel, kui Ruja ja Alender olid oma kuulsuse harjal, küsis suurte kontsertide eel etteasteks valmistuv Alender tihti, et vaadake, kas TEINE on ka saalis. Bändikaaslased siis piilusid eesriide vahelt ja tavaliselt vastasid, et on küll. Kes see TEINE oli (bändikaaslaste mälestuse järgi)?
6. Põhjamaade mütoloogiast leidis astronoom C. H. F. Peter KOLGA nime, mille andis ühele enda avastatud 48- st asteroidist. Jumalapaaril Aegiril ja Ranil oli üks poeg Fornjotr, kes pidas Soome kuninga ametit ja 9 tütar – üks neist KOLGA- kes tegelesid kaudselt mererööviga. Kuna Eestis on palju KOLGA- nimelisi kohti, eriti rannikualadel, hakkas meie postmodernistlik psühholoog Voldemar Kolga elevusega uurima oma nime tausta. Ta leidis, et KOLGA oli just noorim jumalatütar koostöötavas “perekonnanfirmas”. Kes – mis oli neiu KOLGA?

7. Kristluse mõjul on suuludel tekkinud arusaam, et on olemas TAEVAISAND ehk INKOSI YEZULU. Ta on nii hea kui kurja ettearvamatu allikas. TAEVAISANDAGA on seotud ka üks ettearvamatu olend. Olendi silmad vaatavad korraga eri suundadesse ning tal on viis jalga- ka saba tõhusa jala eest, sest see keerdub ümber okste. Kes on see ebakindlust äratav olend?
8. Kesk- Aasias ja Kaukaasias vahetatakse venepäraseid nimesid kohalikku kultuuri sobivatega. Üks teenäitajaid oli Abulfaz Elcibai (1938 – 2000), endine Aserbaidžaani president Alijev. 2007 a aprillist käsib end Emolli Rahmoniks nimetada Tadžiki president Rahmonov. Armeenias lisatakse perekonnanime ette tihedamini ka eesliidet TER- , mida varem võis kasutada vaid kitsas rahvagrupp. Kes?
9. Selle India osariigi nimi tuleneb sanskriti sõnast “klooster”. Osariigi pealinnaks on ajaloolise Pataliputra (asutatud 7. saj. e. Kr.) kohale asutatud Gangese –äärne Patna, kus India mustmetallurgia keskus Bokaro kombinaat. Mis see “kloostri”- osariik?
10. Kirik soovis pikka aega lisada tuntud nimistusse 11. käsk. Lõpuks liidendati see täiendusena 6. käsule – abielurikkumise keelule, sest märgati, et pahal asjal olevat ka potentsi peale mõju. Rahvusvaheline haiguste klassifikatsioon määratleb selle psüühika- ja käitumishäireks. Mis selle potentsiaalse 11. käsu sisu, mida peetakse meeles ka 31. mail rahvusvahelise päevaga?
11. Kes on kunstnik?

12. Mis taim see on?

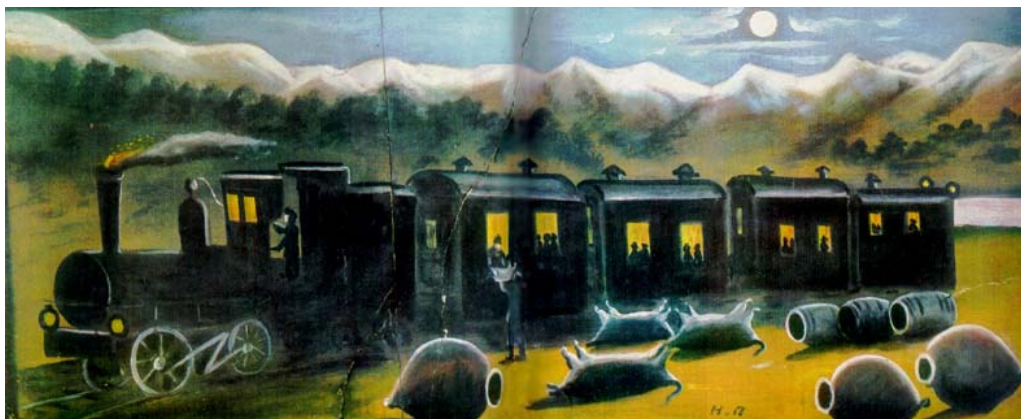
13. Kes on pildil?

14. Mis on pildil?

15. Kes on kunstnik?

16. Mis nime kannab see mägi?

17. Kes on pildil?

18. Kes on pildil?

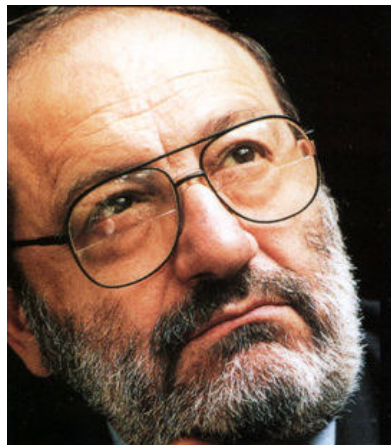
19. Kes on pildil?

20. Kes on pildil?

21. Kes on pildil?

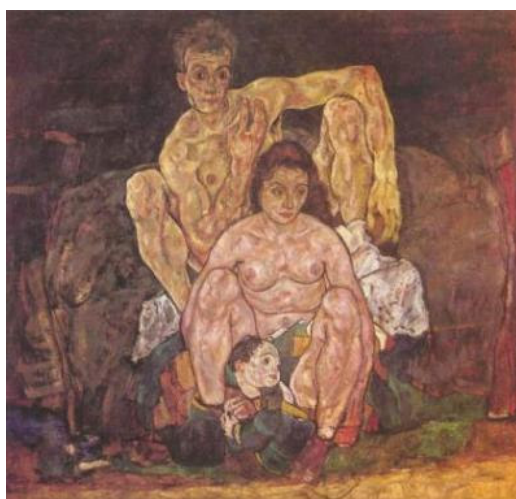
22. Kelle nime kannab see rist?

23. Millega on tegemist?

24. Kes on kunstnik?

25. Kes on pildil?

26. Kalevalas on lugulaul Ilmarisest, kes peale Põhjala neiust ilmajäämist tagus endale sepikojas valmis asendusnaise. Võttis teki alla, aga isegi kolme karusnaha ja viie villase vaiba all ei saanud sepp igikeltsa- külmust õhkava naise kõrval sooja. Siis pakkus põhjamine Pygmalion seda naist teistele, kuid isegi pidevalt pruuti otsiv Väinämöinen kostis - vii ta parem Saksasse või Venesse. Riielgu rikkad tema pärast. Millisest naisest on jutt?
27. 1914.a. nõudis M. J. Eisen, et Anderseni loomingut tõlgitagu üksnes originaalist. 1933.a. ilmuski muinasjutumeistri loomingu valimik noorukese Agnes Antiki tõlkes. Kuna 1944.a. oli Antik Taani pagenu, siis edaspidi tõlgiti Anderseni vene keele vahendusel. Kes oli see eesti kirjanik, kes leivaraaha teenimiseks tõlkis 1951.a. vene keelest kogumiku “ Inetu pardipoeg ja teisi muinasjutte”?
(Ta tegi seda A. Kabrali varjunime all, mis oli üks ta vähemalt 17 pseudonüümist – Elli Algu, Rein Muhemi, Yks Nendest .....jne. kõrval.)
28. ESE
29. Pärast tuumarelvastuse levikut piirava SALT-lepingu esimesele osale allakirjutamist hakati N. Liidus levitama hoopis üht alkohoolset jooki – “ ... - 73”. Seda valmistati Moskva retsepti järgi kolmes N. liidu tehases, nende hulgas ka Livikos viinast ja ...essentsist. See toode maitstes nagu viin, milles on nädalapäevad vanu kalosse leotatud? Mis jook?
30. Tänavusel Brigitta Festivalil on ühe muusikateatri nn. piiripealsete žanrite näitena kavas” Suur õudusunenägu. Kino ja komöödia”. Kelle, 1947.a. sündinud viuldaja, eluseikadel etendus põhineb?

31. N. Liidul ja selle järglasel Venemaal oli “kommunikatsiooni vahelthaaramissüsteem”, koodnimega DOZOR. Eestis asus signaalluurejaam Jüris, mis töötas veel 1993.aastal. Telefone sai pealt kuulata umbes 500 km raadiuses. Vene sõjaline juhtkond pidas süsteemi pärliks LOURDES´is asuvat luurejaama, mille kaudu sai $\frac{3}{4}$ oma strateegilistest luureandmetest. 2001.a. teatas V. Putin, et Venemaa sulgeb LOURDES´i luurejaama, kus siis oli ligi 1000 töötajat. Seda ütlust on raske uskuda. Mis riigis asus (asub) kurikuulus luurejaam?
32. Kala NIERIÄ peavad soomlased kõige maitsvamaks, mis nende maal saada on. NIERIÄ kasvab Põhja- Soome, Rootsi, Šoti ja Kesk- Euroopa külmades järvedes. Esineb ka arktiliste merede rannavööndis, kuid koeb magevees. Peetakse põhjapoolseimaks mageveekalaks. Väliselt meenutab lõhet ja forelli, kuid liha tihkem ja punasem. Kuidas on NIERIÄ eestipärane nimi?
33. Linnunimed KAUL, KÄRG, KUDRES esinevad kaasaja Eestis ka eesnimede hulgas. Mis nime all nüüdiseestlane neid muinaseestlase linde tunneb?
(KAUL - ....., KÄRG - ....., KUDRES - .....))
34. Eelmise sajandi keskel avastas juustuekspordifirma omanik jahil olles üleelmise sajandi keskel ehitatud villa varemetega krundi, mida kohalikud tahtsid surnuaia laienduseks kasutada. Visiooniga jahimees müüs oma firma maha, ostis krundi ning andis noortele arhitektidele rahapataka ja 1966.a. sai juba kunstinätusi korraldama hakata. Kuna esialgse villa peremees, õukonna jääger Alexander Brun, oli olnud kolm korda abielus ja kõik ta naised kandsid sama eesnime, siis nii seda (meist mitte väga kauget) kohta nimetataksegi. Kuidas?
35. Kust on pärit ukulele?
36. 1948.a. Londoni OM, mis oleks võinud olla Heino Lipu mängud, kujunes seitsmeteistaastase USA koolipoisi Robert Bruce Mathiasse 10- võistluse triumfiks. Võistluse lõppedes küsis üks ajakirjanik Mathiaselt võidu tähistamise kohta. Vastuseks kostis noor võitja: “ Minu treener ütles täna hommikul, et kui suudad võidukalt lõpetada, oled tõeline mees. Seepärast hakkan tänasest ....”. Mida lubas noormees hakata sellest päevast alates tegema?
37. Tänapäeva EM ja MM mälumängudel on suund kiirküsimustele , kus pikaks kaalutlemiseks pole aega. Midagi taolist toimub ka OM-l olümpiakiirlaskmises püstolist. Mitu lasku sooritatakse 72 sek jooksul ?
38. Lõppenud jalgpalli EM-l oli üks kummalisemaid rikkumisi Saksa – Austria mängu 41. minutil , kui peakohtunik Manuel Mejuto eemaldas kaks teineteisesse korrektselt suhtunud härrat. Kes nad nimeliselt olid?

39. Alar Sikk sai Võru linnavalitsuselt 2008 a kingiks klaasist kunstiteose Mäetipp ja rahapreemia 43319 kr . Miks just niisugune summa?
40. Raskejõustikuga tegelejatele on tähtis võistluseelne kaalumine. Maadlejatel on ametlik kaalumine 12 tundi enne võistlust (eelmise päeva õhtul) , judokatel aga võistluspäeva hommikul. Mille poolest võib täna judoka Martin Padari kaalumine veel erineda maadleja omast (aga tingimata ei pea) ?
41. 1708 . a andis Peeter I käsu kogu Ida-Eesti laastada ja Tartu linn ära hävitada. Tartu kodanikud küüditati Venemaale, elumajad ja kirikud pandi põlema. Hävituskomando jättis terveks vaid ühe sihtotstarbelise maja . Kõik vajalikud toimetused tehtud , süüdati ka see viimane Tartu hoone ning sõdurid lahkusid Pihkva suunas. Mis asus viimasena põlema pandud hoones?
42. ESE
43. 1974 a. tegi Elizabeth II oma maailmavaldustes ringreisi ning Vanuatu ühel saarel oli plaanis muidugi kohaliku eksootikana demonstreerida rituaalhüppeid liaaniköidikud jalgade ümber , mille puhul kuni 30 m kõrguselt alla tuhisedes peab peaga maad riivama , et kohalik toiduvili annaks head saaki. Kuna aastaag polnud enam sobiv , siis ei saanud lõigata ka õige vetruvusega liaane ning kolmanda allahüppanu köidikud purunesid ja monarhi truu alam murdis peadpidi mutta tungides selgroo. See oli esimene filmitud rituaali – NAGOLI – surmajuhtum ning tegi sensatsioonimaiale maailmale asja huvitavaks. Mis Vanuatu saarel ja mis elutähtsa taimesaagi nimel neid kevadisi NAGOLI – hüppeid tehakse?
44. Eesti kohus (ilmselt ka mujal maailmas) võib süüdimõistetu karistusest vabastada nn. POENA NATURALIS juhtumil. Milles asi?
45. Selle aroomika maitsetaime austajad räägivad maapähkli ja värsked redise lõhnast, vastased petroolist. Vastupidavat tulnuktaime leiti Eestis tõesti esmalt Valgast raudtee lähedalt. Kultuurvorme tunnevad hollandlased RAKETI , venelased INAU nime all. Korrektses eesti-keelse nime all PÕLD-VÕÕRKAPSAS seda kauplusest ei leia , sest eelistatakse itaalia nime . Mis “välismaalasest” jutt?
46. Lugu algab suhkruvatise videolõiguga paadist kivisel rannal. Minut hiljem sõidab kollane Mosse müraki vastu posti . Mossest tulevad välja mõrisevad jõhkardid . Saali sõidab traktor üleni õlise Mati Turiga , kes laulab imeilusasti “ Mul on igav üksinda külmas küünis magada”. Selliseid kontraste jagus igasse minutisse , sea ja käo printsiibil asi koos püsiski . Etenduse lõpul läheb lahti harjumuspärane küüniuks , aga juunikuus on selle taga ... lumised kuused. Millisest selle suve menu etendusest on jutt?

47. Maailmas on tuntud FSC –sertifikaat , mis umbes 400 ettevõtetel , Eestis ühtegi niisugust pole. J. K. ROWLING on nõudnud , et tema teoste trükkimisel peab arvestama FSC põhimõtteid. Mida FSC sertifikaat käsitleb ehk mida siis Eestis Potteri – vaimustuses-kasumiahnuses järjekindlalt rikutakse ?
48. “Kariibi mere piraatide “ järje filmimisel 2005 a. Bataka saarel , kui 400 kariibi olid juba palgatud 95 dollarilise päevatasu eest massistseenidesse , sattusid filmimehed raskesse olukorda . Pealik Charels Williams ässitas oma hõimlased boikotile , kuna film põlistavat müüti kariibidest kui inimsööjatest. Eriti pahased oldi stseeni peale, kus oli ette nähtud J. Deppi mängitava kapten Sparrow` röstimine koos puu- ja köögiviljadega. Moraalsed põhimõtted tasanesis alles peale seda, kui produtsendi rahakoti rauad rohkem avanesid.
- Mis riigile kuuluval Bataka saarel “Kariidi mere piraadid” takistusele sattusid?(Selle riigi peasaare endine kohalik nimi Waitukubuli – “ paljude lahingute maa”).
49. Tänavusel, X Põrgupõhja sõjalis-sportlikul retkel, oli uuendusena eelviimases kontrollpunktis ülesanne, mille täitmist ei kontrollitud. Igale võistkonnale anti küünal, mis tuli toimetada vendade Saalistete viimase punkri asukohta ja seal langenute mälestuseks süüdata. Hiljem loeti kohtunike poolt küünalajupid kokku ja jõuti positiivsele järeldusele.
- Kuidas seda ülesannet nimetati?
50. 16. sajandil olid paljude kirikute juures konservatooriumid. Mis need olid?

Vastused:

- 1 Kindlustus
Monarh aitas hättasattunud suurannetajaid (pankrot, loodusõnnetused jms.)
  - 2 Udu; uduhoone
  - 3 Stanislav Bei Bulak - Balahhovitš, arvatavalt leedu tatarlane
  - 4 Oblikas
  - 5 Teine tuhat
  - 6 Merelaine; merejumala pere uputas laevu, et saada vara pidutsemiseks
  - 7 Kameeleon
  - 8 Vaimulikud ja nende järeltulijad
  - 9 BIHAR ; klooster - " VIHAR"
  - 10 Suitsetamisvastane keeld
- Pildid 11 - 25**
- 11 Mary Cassatt
  - 12 Kassiristik
  - 13 Ely Culbertson, bridži korüfee
  - 14 Kopenhageni raekoda
  - 15 Niko Pirosmanni (Pirosmannašvili)
  - 16 Kehlstein (tipus Hitler " Kotkapesa"
  - 17 Santiago Calatrava

- 18 Must kärbsenäpp (metstikk)
- 19 Uri Geller
- 20 Thomas Malthus
- 21 Umberto Eco
- 22 Mannerheimi Rist
- 23 Grossing
- 24 Egon Schiele
- 25 Sirelisuru
- 26 Kuldnaine
- 27 F. Tuglas
- 28 Ese -paraseilingu nõõrinuga
- 29 Viski
- 30 Gidon Kremer
- 31 Kuuba
- 32 MÄGIHÖRNAS e. ARKTIKA PAALIA (SAVELINUS ALPINUS)
- 33 KAUL - metshani; KÄRG - musträhn; KUDRES - teder
- 34 Louisiana; Humlebaekis Taanis Öresundi ääres
- 35 Muusika - ukulele - (pärit Hawaiilt)
- 36 Hakata habet ajama
- 37 60 lasku
Austria peatreener Josef Hickersberger ja Saksa peatreener Joachim Löw, kes vaidlesid
- 38 neljanda kohtunikuga
- 39 7 maailmajao või mandri kõrgemate tippude kogusumma meetrites ü. m., mida Sikk vallutanud.
Maailmas neid alpiniste 160.
- 40 Judoka tohib kaalule minna ka ALASTI, maadleja TRIKOOS.
- 41 Saun
- 42 Ese - lill - LIATRIS
- 43 Pentecosti saar; jamss
Poena Naturalis = loomulik karistus; süüdimõistetud on ise saanud raskelt kannatada (§ 80
- 44 karistusseadistikus)
- 45 Rukola, Eruca Sativa (" külvatav kapsas")
- 46 Eesti meeste laulud
- 47 FSC paberipuit metsast, mida majandatud säästval , ökoloogilisel põhimõttel
- 48 Dominica
- 49 Südametunnistuse ülesanne
- 50 16.saj. konservatooriumid olid orbudekodud